

Kontrolni seznam simptomov spolne zlorabe

En znak še ne pomeni nujno zlorabe.

Več znakov ali nenadne spremembe vedenja pa so razlog za pozornost.

ČUSTVENI IN PSIHOLOŠKI ZNAKI

- ✱ **Spremembe razpoloženja:**
Izrazita razdražljivost, napadi panike, nenadna žalost, tesnoba ali agresivni izbruhi.
- ✱ **Slaba samopodoba:**
Občutki sramu, krivde (otrok se pogosto počuti odgovornega za zlorabo) ali gnusa do lastnega telesa.
- ✱ **Težave s spanjem:**
Nočne more, strah pred temo, nespečnost ali nenehna utrujenost.
- ✱ **Spremenjen pogled na prihodnost:**
Otroci z izkušnjo travme prihodnost pogosto vidijo kot nevarno in nezanesljivo.

TELESNI IN PSIHOSOMATSKI ZNAKI

- ✱ **Poškodbe in bolečine:**
Otekline, podplutbe, krvavitve ali nepojasnjene poškodbe v predelu spolovil, zadnjice ali prsi. Otrok lahko toži o srbečici, pekočem občutku ali bolečinah v spodnjem delu trebuha.
- ✱ **Psihosomatske težave:**
Pogosti in ponavljajoči se glavoboli ali bolečine v trebuhu, za katere zdravniki ne najdejo medicinskega vzroka.
- ✱ **Težave z izločanjem:**
Ponavljajoča se vnetja sečil, težave z zadrževanjem blata ali urina (tudi ponovno močenje postelje ali blatenje v hlačke pri starejših otrocih).
- ✱ **Drugo:**
Težave pri hoji ali sedenju, pojav spolno prenosljivih bolezni ali nosečnost pri mladoletnih osebah.

VEDENJSKE SPREMEMBE

- ✱ **Seksualizirano vedenje:**
Poznavanje spolnosti in uporaba izrazov, ki niso običajni za otrokovo starost. To vključuje ponavljajoče se javno samozadovoljevanje, ki ni primerno za otrokovo starost, vstavljanje predmetov v telesne odprtine ali oponašanje spolnega odnosa z igračami in drugimi otroki.
- ✱ **Težave v šoli:**
Nenaden upad učnega uspeha, neopravičeno izostajanje, motnje koncentracije ali miselna odsotnost in začasen odklop od zavestnega doživljanja.
- ✱ **Regresija:**
Pojav vračanju k že preseženim razvojnim vedenjem in strategijam, značilnih za zgodnje otroštvo, katere je otrok že presegel (npr. sesanje prsta, pretirano oklepanje odraslih).
- ✱ **Odpor ali strah glede fizičnega stika:**
Strah pred dotiki, umikanje pred določenimi osebami ali odločen protest proti temu, da bi otrok ostal sam z določeno odraslo osebo.
- ✱ **Risbe in igra:**
Sum lahko zbudijo risbe s spolno vsebino ali morbidne oblike ponavljajoče se igre, pri kateri se otrok ne zabava.
- ✱ **Umik:**
Zapiranje vase, socialna izolacija in izguba zanimanja za igro.
- ✱ **Sprememba odnosa do staršev:**
Nenavadno vedenje do starša (npr. strah, neodzivnost ali pretirana ustrežljivost), ki se ne pojavlja v odnosu do drugih ljudi.
- ✱ **Samopoškodovalno vedenje:**
Rezanje kože, puljenje las ali druge oblike samopoškodovanja.

ZNAKI DIGITALNIH SPOLNIH ZLORAB

Digitalno ustvarjena ni nič manj resnična kot fizična škoda, čeprav se jo v družbi včasih zmotno minimizira. Znaki in posledice digitalnih spletnih spolnih zlorab se prekrivajo z znaki drugih vrst spolnih zlorab.

ČUSTVENI ZNAKI IN PSIHOLOŠKI VPLIVI

- ✱ **Močan sram in strah:**
Otroci, ki so žrtve zlorab (npr. tisti, katerih gole fotografije se širijo), pogosto občutijo globok sram in strah pred posledicami.
- ✱ **Občutki krivde:**
Žrtve se lahko počutijo krive za to, kar se je zgodilo, tudi če so bile v dejanja (npr. deljenje slik) prisiljene ali zavedene.
- ✱ **Tesnoba in vznemirjenost:**
Otrok je lahko vidno zaskrbljen, prestrašen ali vznemirjen zaradi vsebin, ki jih vidi na spletu, ali sporočil, ki jih prejema.
- ✱ **Padec samozavesti:**
Spletne grožnje in škodljive vsebine neposredno spodkopavajo otrokovo duševno zdravje, samozavest in zaupanje v varno uporabo tehnologije.

VEDENJSKE SPREMEMBE

- ✱ **Osamitev in prikrivanje:**
Približno 1 od 5 mladoletnikov se po tvegani spolni interakciji na spletu odloči, da o tem ne bo povedal nikomur in bo težavo reševal sam.
- ✱ **Nelagodje ob spletnih stikih:**
Otroci pogosto poročajo o tem, da so se ob določenih spletnih interakcijah ali prejetih sporočilih počutili neprijetno ali ustraševano.
- ✱ **Preokupacija s spolnostjo:**
Otrok lahko kaže znake kompulzivnega gledanja eksplicitnih vsebin, nenehno razmišlja o spolnosti ali celo poroča o občutku "zasvojenosti" s spletno pornografijo.
- ✱ **Samopoškodovanje in zloraba substanc:**
Raziskave kažejo, da se spletne zlorabe pogosto prepletajo z drugimi oblikami škodljivega vedenja, kot sta samopoškodovanje in v nekaterih primerih zloraba substanc.

Otroci le redko jasno povedo, da so bili zlorabljeni. Pogosteje namigujejo, da se "nekaj hudega" dogaja njihovem namišljenemu prijatelju ali vrstniku v oblikah indirektnih sporočil.

Pogosto skrivnost zadržijo zase iz naslednjih razlogov:

- ✱ **Manipulacija in grožnje:**
Storilci otroke pogosto utišajo z grožnjami, da se bo zgodilo nekaj hudega njim ali njihovim bližnjim, če bodo spregovorili. Uporabljajo lahko tudi podkupovanje z darili in privilegiji, kar ustvarja občutek "posebnega odnosa".
- ✱ **Lojalnost in navezanost:**
Ker so storilci v večini primerov otroku znane in bližnje osebe (sorodniki, učitelji, družinski prijatelji), otrok molči zaradi lojalnosti ali strahu, da bi izdal zaupanje ljubljene osebe.
- ✱ **Vzgoja k ubogljivosti:**
Otroci so pogosto učeni, da morajo odrasle ubogati in jim ustreči, zato se težko uprejo avtoriteti.
- ✱ **Občutki krivde in sramu:**
Otroci pogosto zmotno verjamejo, da so sami krivi za zlorabo ali da so jo s svojim vedenjem sprožili. Sram jih hromi, da bi o dogodkih ubesedili karkoli neprijetnega. Mlajši otroci pogosto sploh nimajo ustreznih besed, da bi opisali, kaj se jim dogaja, ali pa razvojno sploh ne razumejo, da gre za nasilje, ker jim storilec dejanja predstavi kot "igro" ali "učenje".
- ✱ **Strah pred posledicami:**
Otroka skrbi, da mu odrasli ne bodo verjeli, da bo povzročitelj šel v zapor ali da bo zaradi njegove izpovedi razpadla družina. Vzgoja k ubogljivosti: Otroci so pogosto učeni, da morajo odrasle ubogati in jim ustreči, zato se težko uprejo avtoriteti.